

ВПЛИВ ПОРОДИ БАТЬКА НА ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ЦИГАЙСЬКИХ ЯРОК РІЧНОГО ВІКУ

КИТАЄВА А.П., СЛЮСАРЕНКО І.С.

Одеський державний аграрний університет

Вивчали вплив породи батька на інтенсивність росту цигайських ярок річного віку. Встановлено, що (цигай х гісарської) помісні ярки річного віку порівняно з однолітками, одержаними від барана породи меріноландшафт, мали перевагу за живою масою на 4,0 кг або 11,1% ($P > 0,99$) та основними промірами статей тіла від 8,4 до 16,7%.

Ключові слова: порода, помісь, ярки, вік, жива маса, проміри.

М'ясна продуктивність овець є інтегральним показником великої кількості ознак, обумовлених морфо-біологічними, генетичними та етологічними властивостями тварин. Тому подальше її підвищення потребує створення оптимальних умов годівлі й утримання та використання для відтворення плідників кращого світового генофонду.

Збільшення виробництва баранини – одне з найголовніших завдань при вирішенні проблеми забезпечити населення м'ясом. Фактичне споживання баранини в Україні в декілька раз менше науково обґрунтованої норми. Враховуючи світовий досвід, вирішити цю проблему можна за рахунок вирощування молодняку овець до високих вагових кондицій, а також використання плідників м'ясних і м'ясо-вовнових порід.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Забезпечення населення м'ясом і м'ясопродуктами – одна з найважливіших задач продовольчої безпеки. Важливе місце у вирішенні цієї задачі відводиться баранині, особливо ягнятину. Чим більше буде одержано ягнят, тим більше буде й вироблено м'яса. Але для цього потрібні високопродуктивні тварини здатні до формування м'ясної продуктивності й добре адаптовані до умов утримання й годівлі. Виробництво баранини залежить й від інтенсивності росту молодняку, який повинен бути скороспілим і мати високу живу масу при забої на м'ясо [1]. Для цього у відтворному, процесі використовують баранів-плідників м'ясних і м'ясо-вовнових порід вітчизняного і світового генофонду [2, 3].

Однак, повідомлень про використання баранів-плідників на матках цигайської породи ми не знайшли в доступній нам літературі, що й спонукало нас до проведення досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання і методика досліджень. Мета роботи – вивчення інтенсивності росту ярок цигайської породи річного віку, одержаних від батьків різних порід м'ясного і м'ясо-сального напрямку продуктивності.

Робота виконувалась в СТОВ «Роздільнянське» Роздільнянського району Одеської області на поголів'ї помісних ярок першого покоління, одержаних від схрещування маток цигайської породи з баранами-плідниками гісарської породи та меріноландшафт. Для цього за принципом аналогів за віком і продуктивністю матерів було сформовано дві групи помісних ярок річного віку. Одна група – ярки походили від барана-плідника гісарської породи, друга – меріноландшафт. Ярки обох груп вирощувалися в однакових умовах годівлі й утримання. У ярок визначали живу масу й оцінювали екстер'єр шляхом взяття промірів статей тіла вимірювальним методом за загальноприйнятими методиками. Цифровий матеріал опрацьовували біометрично методом варіаційної статистики за Н.О.

Плохинським [4].

Достовірність різниці між середнім показниками досліджуваних груп оцінювали за критерієм Стьюдента.

Результати дослідження. Одним із показників росту тварин є їх жива маса, яка може змінюватися залежно від породи, віку, умов утримання, походження. Жива маса ярок цигайської породи, одержаних від схрещування їх матерів з баранами різних порід наведена в таблиці 1.

1. Жива маса ярок річного віку різного походження за батьками, кг, (n=20)

Походження ярок, F ₁	X±Sx	±	CV,%
Цигай × мериноландшафт	36,0±0,918	4,0	11,1
Цигай × гісарська	40,0±1,055**	4,6	11,5

Помісі першого покоління, одержані від схрещування маток цигайської породи з баранами гісарської породи за живою масою переважали своїх одноліток, одержаних від барана породи мериноландшафт на 4,0 кг або на 11,1% (P>0,99).

Коефіцієнт мінливості живої маси у помісних ярок обох груп був майже однаковий і коливався в межах 11,1-11,5%. Це свідчить про те, що помісні ярки, незалежно від породи батька, мали добре виражені м'ясні якості, розвиток яких був спрямований на збільшення живої маси з однаковою інтенсивністю.

При порівнянні живої маси помісних ярок з вимогами стандарту першого класу цигайської породи приазовського типу встановлено, що помісні тварини першого покоління в річному віці відповідають цим вимогам. Так, жива маса ярок, одержаних від барана породи мериноландшафт співпадає з вимогами першого класу ярок цигайської породи, а від барана гісарської породи – переважає на 4,0 кг або 11,1% ці вимоги.

Ріст і розвиток тварин характеризують і показники екстер'єру, які дають можливість визначити відповідність їх тій чи іншій породі, напряму й характеру продуктивності та стану здоров'я. оцінка екстер'єру помісних ярок, проведена шляхом вимірювання статей тіла, свідчить про деяку відмінність цих показників (табл. 2).

2. Проміри статей тіла 12-ти місячних ярок залежно від породи батька, см

Показники	Походження F ₁					
	Цигай x мериноландшафт			Цигай x гісарська		
	X±Sx	±δ	Cv,%	X±Sx	±δ	Cv,%
Висота в холці	58,1±1,073	4,68	8,0	66,2±0,298***	1,3	1,9
Коса довжина тулубу	32,1±0,839	3,66	11,4	36,2±0,381***	1,66	4,6
Обхват грудей	78,7±0,901	3,93	5,0	85,3±1,560***	6,8	8,0
Глибина грудей	22,5±0,466	2,03	9,0	22,7±0,470	2,05	9,0
Ширина грудей	19,9±0,378	1,65	8,3	20,8±0,395	1,72	8,2
Довжина голови	18,34±0,374	1,63	8,9	21,4±0,447***	1,95	9,1
Ширина голови	9,4±0,234	1,02	10,8	10,0±0,298	1,3	13,0
Ширина в маклоках	13,7±0,280	1,22	8,9	14,7±0,360*	1,57	10,7

Так, помісні ярки першого покоління, одержані від барана гісарської породи з високим ступенем вірогідності (P>0,999) переважали своїх однолітків від барана мериноландшафт за такими промірами статей тіла у річному віці як: висота в холці на 8,1

см або 13,9%, коса довжина тулуба на 4,1 см або на 12,8%, обхвату грудей за лопатками – на 6,6 см або на 8,4%, довжина голови – на 3,0 см або 16,7%. Ширина в маклоках також була більша у гісарських помісних ярок, порівняно з помісями від мериноландшафта, на 1 см або на 7,3% при ($P>0,95$). За глибиною і шириною грудей суттєвої різниці між помісними ярками, одержаними від батьків різних порід не встановлено.

Отже помісні (цигай × гісарської) ярки були не тільки з більшою живою масою, але й мали більші показники промірів статей тіла, були крупніші за (цигай × мериноландшафтних) помісних ярок, що відповідає характерним ознакам тварин гісарської породи, яка є найкрупнішою породою світу.

Висновки

1. Цигай × гісарські помісні ярки першого покоління в річному віці переважали за живою масою своїх цигай × мериноландшафтних ровесниць на 4,0 кг або на 11,1% ($P>0,99$).

2. Помісні (цигай × гісарські) ярки порівняно з (цигай × мериноландшафтними) першого покоління в річному віці були більш високоногими, продовженими та дещо з більшим обхватом грудей мали перевагу за основними промірами статей тіла від 8,4 до 16,7%.

Література

1. Китаєва А.П. Вплив паратипічних чинників на розвиток продуктивних ознак ягнят цигайської породи/ Китаєва А.П.// Зб. наук. пр. Одеського ДСТІ. - Вип 3(6). - ч.3: Зоотехнія Одеса, 1994. - С. 197-201.

2. Китаєва А.П. Розвиток новонароджених ягнят з цигайської породи овець залежно від генотипу батьків / Китаєва А.П., Слюсаренко І.С.// Науково – теоретичний. Науково- практичний вісник Дніпропетровського ДАЕУ .- Дніпро, 2017.- №1(43) . - С. 95-98.

3. Тимафійшин І.І. Відгодівельні якості та м'ясна продуктивність помісних м'ясововнових баранців/ І.І. Тимафійшин, О.М. Дереш// Зб. наук. пр. Подільського держ. аграрно. техніч. Ун-ту. Серія «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». – Вип. 18. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С. 205-207.

4. Плохинський Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н.А. Плохинський .- М : Колос , 1969.- 256 с.

А. П. Китаева А.П., И. С. Слюсаренко. Влияние породы отца на интенсивность роста цигайских ярок годовичного возраста.

Изучали влияние породы отца на интенсивность роста цигайских ярок годовичного возраста. Установлено, что (цигай × гиссарские) поместные ярки годовичного возраста по сравнению с ровесницами, полученными от барана породы мериноландшафт, имели превосходство по живой массе на 4,0 кг или 11,1% ($P > 0,99$) и основными промерами статей тела от 8,4 до 16,7%.

Ключевые слова: порода, помесь, ярки, возраст, живая масса, промеры.

A. P. Kitaeva, I.S. Slyusarenko. Effects of sire's breed on growth rates of Tsigai yearling ewes.

We have studied the effects of sire's breed on the growth rate of Tsigai yearling ewes. It has been established that cross-bred (Tsigai x Hissar) yearling ewes outperformed their age-mates born of Merinolandschaframs with regard to live weights by 4.0 kg or 11.1% ($P > .99$) and body sizes by 8.4% to 16.7%.

Key words: breed, cross-breed, yearling ewes, age, live weight, body size.